

O BOMBAMA I MOSTOVIMA

Bombardovanje nismo zaboravili, a da li smo nešto naučili?

Znate li da je bombardovanje Srbije i Crne Gore, pre šest godina, počelo pod nazivom "Milosrdni anđeo", i da je bombardovanje, jače i žešće od svih bombardovanja tokom Drugog Svetskog rata, trajalo tačno 78 dana.

E baš im hvala na "milosrđu"!

A kakvo je to "milosrđe" bilo vidi se po tome što se ni dan danas ne zna tačan broj poginulih. Govori se o 2500 ubijenih civila, o 500 poginulih vojnika i policajaca, o šest hiljada ranjenih i povredanih, govori se o kilometrima uništenih puteva, srušenim mostovima, razbijenim rafinerijama i fabrikama otrovnih materijala, govori se o hiljadama bombi sa osiromašenim uranijumom, govori se o zagađenim rekama i njivama, govori se o povećanoj radijaciji, o ogromnom broju bolesnih od raka i leukemije, govori se da su žene pobacivale da ne rode ozračenu decu, govori se da se uranijum raspada tokom sledećih vekova, a dotle zagađenost ostaje, čak i raste, govori se...

O, govori se mnogo toga, a nema glavnog odgovora - Zašto?

Da li je cilj bombardovanja bio baš zaštita Albanaca na Kosovu ili nešto drugo?

Možda je bombardovanjem Balkana trebalo malo "disciplinovati" Evropu?

Možda je, baš tu na jugu, trebalo obezbediti puteve za naftu i jeftin gas.

Možda je, baš tu, trebalo pokazati da Rusija neće ratovati zbog sedam ili osam miliona Srba i Crnogoraca...

Možda je trebalo dokazati da se Rusi mogu kupiti, jeftino i to na kredit. Setite se da je samo tri dana pre bombardovanja Rusiji odobren ogroman kredit od MMF pa su oni, na vrat - na nos, za samo dva dana povukli sa Kosova svemoćne rakete S2 koje mogu da unište i avione koji lete na visinama većim od 8 kilometara. Da, baš sa tih visina su nas gađali i pogađali.

Možda je neko jednostavno izračunao da je mnogo jeftinije staru municiju, kojoj je rok istekao, jednostavno baciti tamo negde na Balkan, nego je uništavati, a osiromašeni uranijum skladištiti u specijalnim veoma skupim skladištima.

Možda je najmoćnijem savezu na svetu trebao jeftin ili bolje reći besplatan poligon za vežbanje i isprobavanje novih oružja i oruđa, kao na primer paralisanje enegretskih sistema.

Možda je neko hteo da i u praksi proveriti da li je novi Stelt avion zaista nevidljiv. Sad se zna da je samo polu nevidljiv.

Možda je nekom zaista trebala provera bojne moći u sukobu sa nekada trećom vojnom silom u Evropi. Možda je nekome trebalo još jedan veliki "reality show" izvođen uživo sa glavnim akterima - glasnogovornicima poput Djejmija Šeja, novinarkama gladnim krvi poput Kristine Amanpur ili takozvanog "umerenjaka" Dena Radera, koji je ustvari bio najglasniji ratni huškač i zagovornik politike Bila Klintonu i kapitala koji stoji iza njega.

Možda je Srbima, tim večnim bundžijama i kavgadžijama, trebalo dati lekciju, a možda je jednostavno trebalo pomoći - svesno ili nesvesno - Muslimanima, da na svom putu u Evropu preko Kosova, a zatim i Sandžaka, uspostave vezu sa Bosnom - jedinom muslimanskom državom u Evropi. Setite se "Zetre" i zelene muslimanske transverzale koje treba da se završi u Parizu ili Berlinu. Možda...

O, kako smo bili naivni i verovali da nas Madlen Olbrajt mrzi i da ona i crvenonosi Kuk vode protiv nas

neki svoj privatni rat.

O kako smo naivni bili i verovali da svet zna istinu i da Sloba ima veze sa Zapadom.

O kako smo i sada naivni kod mislimo da je sve gotovo i da od nas zavise i krajnja rešenja i status Kosova i Evropska i sveska politika ...

Da se vratim na početak.

Dvadeset četvrtog marta pre šest godina u deset minuta do 8 uveče udarile su prve bombe. Udarile su baš u Novi Sad u prigradska naselja Detelinaru i Klišu. Pogodene su kasarna i policiski centar za obuku ali je oštećeno i nekoliko kuća. Onda je bombardovan Beograd pa Niš, pa Pančevo, pa Kracujevac, pa Priština, pa Podgorica, pa Generalštab, pa bolnica, pa Vlada, pa rafinerije, pa mostovi, pa opet mostovi, rafinerije, fabrike đubriva, pijace, pa...

Da pogoden je i autobus pun civila, Albanaca koji su bežali u Srbiju, pa voz koji je izlazio iz tunela, pa porodilište, pa mostovi, pa opet mostovi... "Kolateralna šteta" objašnjavao je Šej, sležući ramenima kao da se ne radi o ljudima i deci.

Srušeni su skoro svi naši mostovi, sem beogradskih, jer je za njih oprostaj izmolio lično francuski predsednik.

Varadinski most koji je povezivao Novi Sad i Petrovaradin, srušen je prvog aprila. Na njemu je poginuo moj komšija, vršnjak moje dece, Oleg Nasov, lep visok mladić koji je voleo da igra fudbal na Strandu i da uveče popije limunadu kod Goranca Džafera, koji je imao kiosk - poslastičarnicu na Limanu. Onda je on, Džafer, napisao "Ja nisam Šiptar ja sam Goranac" a bombe su i dalje padale, svako drugo veče po Novom Sadu i okolini. Neko drugo veče, koje nije bilo određeno za novosadske mostove i rafinerije, padale su na drugom mestu, na druge mostove, fabrike, rafinerije, azotare...

Onda je srušen Most Slobode koji je vodio na srem-sku stranu. Divan most na sajlama, kao onaj u San Francisku, istina malo manji, ali ipak lep i naš, građen našim parama iz samodoprinosu.

Na kraju je srušen, i to do temelja, čuveni železnički most koga je od prenapregnutog betona napravio poznati stručnjak Žeželj. Zvali su ga Žeželjev most...

Možda je neko hteo da Novi Sad ostane najjužnija tačka Srednje Evrope, možda je tako hteo da prekine sve veze sa jugom i Srbijom, po austrougarskom receptu.

Možda se neko u Evropi ponovo uplašio najezde islama, pa su srušili sve mostove na Dunavu, da ih tu zaustave kao pre. Možda je sve to bila proba nekog strašnog scenarija za novu Kosovsku bitku kada su Srbi ostavljeni da se sami nose sa Otomanskom carevinom i brane Evropu i hrišćanstvo sa potajnom željom da se međusobno unište i muslimani i pravoslavci... Možda...

Opet jedno "Zašto?"

Odgovora nema ni danas. Nema odgovora ni na slike pobedničkog rukovanja Tačija, Haradinaja, Czeksona, Klarka i Holbruka, na Kosovu.

Nema odgovora ni na Slobinu čestitku vojsci i narodu na još jednoj pobedi. Da, on je baš to rekao u večernjem Dnevniku dok su NATO trupe ulazile u Prištinu, posle 78 dana bombardovanja, negde juna meseca.

I dok se pravi odgovori čekaju, ako ih "pravih" ikada i bude, život ide dalje.

Mostovi se obnavljaju, odnosno grade novi, jer su

tako stručno srušeni da se svi moraju graditi iz početka. Poslove na izgradnji dobile su strane firme, one angažuju domaće podizvođače, plaćaju ih po našim srpskim, domaćim cenama, sebi uzimaju ekstra profit, naravno. Sve već viđeno.

Naši političari se nadmudruju, da li glasati ili ne glasati na Kosovu, Nikolić najavljuje čak i novi rat, istina ne znam protiv koga, a Šiptari ruše sve što do sada nisu stigli, progone još ono malo ostalog srpskog življa, Unesko proglašava srpske crkve i manastire vizantinskim nasleđem, a Albanci se uveliko spremaju za nezavisnost.

Naša Srpska Pravoslavna Crkva jedina je naučila nešto, ili je to oduvek znala - Sila Boga ne moli - i uputila se u misiju dobre volje u Vašington pa u Njujork u Ujedinjene Nacije, pa ponovo u Vašington, direktno u Belu kuću.

Prvo je stigao vladika Artemije, a sada su u misiji episkopi zahumsko-hercegovački Grigorije i episkop lipljan-ski, iguman manastira Dečani, Teodosije. Došli su da lično predsedniku Bušu kažu da su Srbi hrišćani i da je i Srbija zemlja Božija...

Novosadski Most Slobode treba da se spoji ovih dana. Na spajanju će se na mostu venčati jedna Nemica i jedan Srbin, oboje radnici nemačke firme Demars koja vrši obnovu.

Neka ih, tako i treba, mostovi se grade da spajaju, a ne da budu rušeni i bombardovani.

I još nešto, za vreme bombardovanja svih 78 dana bio sam u Novom Sadu. Gledao sam kako gori Rafinerija, gledao sam kako su pala sva tri mosta, gledao sam usplahitene bake i deke kako uveče, već u sedam sati, drže dečicu za ruke i vode ih u skloništa. Gledao sam program CNN jer su direktno prenosili poletanje aviona iz Avijana iz Italije. Gledao sam i znao da posle sat i po stižu do Novog Sada, odnosno da svake druge večeri nastavljaju dalje.

Jedne večeri dok sam sa prijateljima čekao nalet bombardera i, umesto špricera, pio bensendine, setio sam se da mi je januara meseca 1999. godine, kad sam polazio za Beograd jedan dobrodušni crnac na Njujorskom aerodromu rekao "Mister Milan, don't go to Belgrade, Belgrad will be bombed."

Nisam ga poslušao jer sam mislio da u Evropi nikada više neće biti rata. Nisam ga poslušao jer sam mislio da se međunarodni problemi na kraju jednog i početku drugog milenijuma rešavaju pregovorima, a ne ratovima i bombama. Nisam ga poslušao jer sam verovao da je svet postao pametniji, i humaniji, da je rušenjem Berlinskog zida prestao hladni i svaki drugi rat.

Nisam verovao, jer sam i sam hteo da verujem da ulazimo u novi milenijum mira i blagostanja...

Krivo mi je što ga tada nisam pitao "Zašto, bre, da nas bombarduju?"

Ustvari ne znam više ni da li bi mi bilo lakše ili još teže, da znam odgovor na to "zašto" jer mi iz Srbije odavno živimo u snovima i epskoj istoriji, a svet se kreće sasvim novim sadašnjim i veoma praktičnim i pragmatičnim putevima.

Ja ustvari za to "Zašto" više i ne pitam druge, već samog sebe. Čini mi se da mi sami dugujemo mnoge odgovore i objašnjenja. Možda ćete sada i vi početi da se pitate i preispitujete ponešto.

I zato ne dajmo više nikad da nas vode oni koji žele da imitiraju Tita, ili oni kojima je glavni pozitivni junak Miloš Vojinović iz narodne pesme "Ženidba Dušanova". Nedajmo da nas vode oni koji znaju samo tri padeža i nikada nisu čitali Comskog i Markeza.

Nemojte se oduševljavati ni kad nam čestitaju pobjedu, dok ne vidite da li je Pirova.

Opet ja pitam, i tražim odgovore, a bolje je da ćutim i plivam, jer u ovom svetu opstaju samo oni koji plivaju niz reku.

**Mike Lucic Milan
York, Marta 2005.**

Na obali Ist Rivera, koji neodoljivo podseća na Dunav i isto tako lepo miriše, ili se bar meni tako čini.